Εισαγωγή στην Ψυχολογία

2

Παιδαγωγών Α΄εξ.

Εισαγωγή στην Ψυχολογία

- Μερικοί μελετητές υποστηρίζουν ότι, η ψυχολογία άρχισε με τον Πλάτωνα το 335 π.Χ.
- Πίστευε στις έμφυτες ιδέες/κόσμος ιδεών και πρότεινε ότι ο εγκέφαλος ήταν η έδρα των ψυχικών διαδικασιών (Kamtekar, 2017)
- Επομένως, ανθρώπινα όντα έχουν μια φυσική επιθυμία για το καλό μας και ότι οι ενέργειες και οι συνθήκες αντίθετες με αυτήν την επιθυμία είναι ακούσιες.

Εισαγωγή στην Ψυχολογία

• Ο όρος «ψυχή» χρησιμοποιήθηκε για να περιγράψει την ψυχή ή το μυαλό, αλλά ήταν, επίσης, στενά συνδεδεμένη ως λέξη με την έννοια της αναπνοής

• Λόγος σήμαινε λογική και η μελέτη της άνοιξε την συζήτηση για την ψυχή, την αναπνοή και το μυαλό που συνεχίστηκε με τον Αριστοτέλη, ο οποίος τόνισε την αλληλεπίδραση μυαλού-σώματος ως ανώτερη από την ψυχή και την έμφυτη φύση της γνώσης (Antonakou & Triarhou, 2017)

- Υπήρξε μια θεμελιώδης αλλαγή στην έννοια της λέξης της ψυχής κατά τον δέκατο έβδομο αιώνα. Στην παράδοση του Αριστοτέλη, η ψυχή ήταν κατανοητή ως αυτό που δίνει ζωντανή μορφή στην άψυχη ύλη

- Αν ερμηνευθεί ξανά, διαπιστώνουμε ότι ο Αριστοτέλης κινείται από το ενδιαφέρον να ενσωματώσει το αισθανόμενο σώμα με τη νόηση

- Στην Ευρώπη του 17ου αιώνα, την θέση της ψυχής πήρε ο υλικός νους, που γίνεται κατανοητός με σωματικούς και μηχανιστικούς όρους
(Gabbe, 2016)

- Το μυαλό και το σώμα θεωρήθηκαν ότι έχουν επιρροή το ένα στο άλλο, αν και η φύση αυτής της επιρροής παρέμενε υπό διερεύνηση
(Danzinger, 2013)

Ψυχική ασθένεια

- Η μελέτη και η αντιμετώπιση της ψυχικής ασθένειας είναι δυνατόν να ανιχνευθούν ήδη από το 2100 π.Χ.

- Την εποχή εκείνη υπήρχε η πεποίθηση ότι αιτία της ψυχικής ασθένειας ήταν η κατοχή του ατόμου από δαίμονες, και γι' αυτό για τη θεραπεία προτείνονταν τελετές εξαγνισμού και προσευχές σε διάφορες θεότητες (Ferngren, 2014)

- Χρησιμοποιούσαν, επίσης την μέθοδο του «τρυπανισμού», δηλαδή άνοιγαν τρύπα στο κεφάλι του ασθενούς, ώστε οι δαίμονες να βρουν διέξοδο

- Εκείνη την εποχή συνήθιζαν να κλειδώνουν τους ασθενείς μέσα σε περιοριστικά κελιά, να τους βάζουν να καθίσουν πάνω σε περιστρεφόμενες καρέκλες, να τους εξαγνίζουν και να τους αφήνουν νηστικούς

- Εφάρμοζαν μεθόδους όπως το μπάνιο με κρύο-ζεστό νερό και την αφαίμαξη και όλα αυτά στο όνομα της «θεραπείας» της ψυχικής ασθένειάς

Δέκατος όγδοος αιώνας

- Η πίστη ότι η ψυχική ασθένεια οφειλόταν σε προσβολή από τους δαίμονες εξαλείφθηκε σε μεγάλο βαθμό κατά το 18ο αιώνα

- Δυστυχώς, οι μέθοδοι αντιμετώπισης δεν προχώρησαν πέρα από τις προσπάθειες για συνετισμό του ατόμου ή και πέρα από την πρακτική της τιμωρίας

- Τα άσυλα παρουσιάζουν εξέχουσα θέση στις σύγχρονες αντιλήψεις για την ανάπτυξη της ψυχιατρικής, σε έναν νοητικό χάρτη που σχεδιάζεται σε έντονες αντιθέσεις μεταξύ ανθρωπιάς και βαρβαρότητας, γνώσης και άγνοιας και καλής και κακής πρακτικής (Houston, 2020)

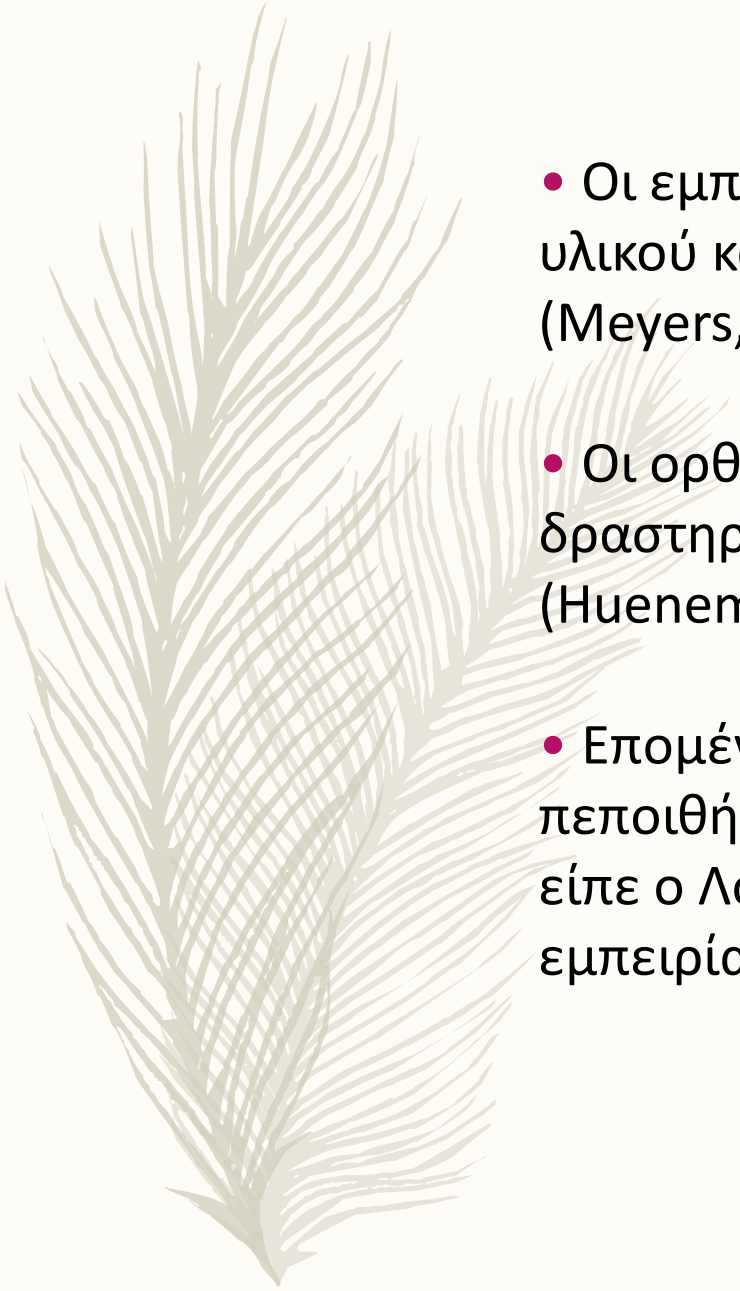
Οι φιλόσοφοι

- Το 1637 ο Ρενέ Ντεκάρτ, Γάλλος φιλόσοφος και μαθηματικός πρότεινε την αλληλεπίδραση μυαλού-σώματος και το δόγμα των έμφυτων ιδεών στο βιβλίο του «*Η Συζήτηση Για Μια Μέθοδο*» (Hatfield, 2017)

- Το 1690 ο Τζον Λοκ, Βρετανός φιλόσοφος που απέρριψε την ιδέα των έμφυτων ιδεών, επέμεινε ότι ο νους κατά τη γέννηση είναι μια «κενή πλάκα» (Tabula Rasa)(Rommel, 2015)

- Η θεωρία των έμφυτων ιδεών έναντι της θεωρίας της «κενής πλάκας» είναι ένα από τα παλαιότερα και πιο σημαντικά ερωτήματα στην Επιστημολογία

- Οι περισσότεροι φιλόσοφοι και τα φιλοσοφικά ρεύματα μπορούν να χωριστούν σε εμπειρικές (εμπειρισμός)
και ορθολογικές (ορθολογισμός)
(Thomas, 2014)

- Οι εμπειρικοί τόνιζαν το ρόλο της αισθητηριακής αντίληψης του υλικού κόσμου για την απόκτηση γνώσεων (εμπειρία και παρατήρηση) (Meyers, 2014)

- Οι ορθολογιστές έδιναν έμφαση στο ρόλο του νου και στη δραστηριότητά του (λογική σκέψη, θεμελίωση βασικών αρχών) (Huenemann, 2014)

- Επομένως, οι ορθολογιστές πιστεύουν ότι γεννιόμαστε με έμφυτες πεποιθήσεις. Οι εμπειριστές λένε ότι ο νους είναι tabula rasa, ότι, όπως είπε ο Λοκ, δεν μπορείς να έχεις τίποτα στο μυαλό που δεν είναι στην εμπειρία.

- Η ταύτιση της ψυχολογίας με την εμπειρική προσέγγιση έπαιξε καθοριστικό ρόλο στη διάκριση μεταξύ νέου και παλιού τρόπου μελέτης της ψυχής

- Έτσι, η ψυχολογία καθιερώθηκε ως **ένα σύνολο *συστηματικής και εμπειρικά βασισμένης γνώσης*,** που θα μπορούσε να **διακριθεί** από άλλους τομείς της γνώσης, να ***διδαχθεί*** και να ***ασκηθεί*** (Klempe, 2020)

Wilhelm Wundt 1832-1920

- Ο Wilhelm **Wundt** ίδρυσε το **πρώτο επίσημο εργαστήριο της ψυχολογίας** στη Γερμανία το 1879 (δομιστής) (Schwarz and Pfister, 2016)

- Ο Wundt εισήγαγε τον όρο "παράλληλη ψυχοσωματική λειτουργία", (η οποία εξολοκλήρου απέκλειε τη δυνατότητα μιας σχέσης νου-σώματος/αιτίας-αποτελέσματος) σύμφωνα με την οποία νόηση και σώμα δρουν *ανεξάρτητα και παράλληλα*

- Ξεπερνά τις αρχές του υλισμού (η ύλη προϋπάρχει της νόησης/συνείδησης) και του ιδεαλισμού (η νόηση παρήγαγε την ύλη) (Facco et al., 2017)

William James (1842-1910)

- Ο William James ίδρυσε ένα εργαστήριο στο Πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ, το 1875δίδαξε το πρώτο μάθημα ψυχολογίας και το 1890 δημοσίευσε το πρώτο κείμενο ψυχολογίας(Hawkins, 2014)

- Έδωσε έμφαση στη συμπεριφορά και ενδιαφέρον για τις ατομικές διαφορές στη μάθηση και στη μνήμη (Hawkins, 2014)

Ivan Pavlov 1849-1946

- Την δεκαετία του 1890, ο Ρώσσος φυσιολόγος Ivan Pavlov μελέτησε την πέψη των σκύλων και απέδωσε την αυτόματη/ακούσια συμπεριφορά σε μαθημένες απαντήσεις σε συγκεκριμένα ερεθίσματα στο περιβάλλον

- Αυτό αποτέλεσε την βάση για την *κλασική εξαρτημένη μάθηση* και το πεδίο του Συμπεριφορισμού που ανέπτυξαν αργότερα ο John B. Watson και B. F. Skinner (Akpan, 2020)

Alfred Binet 1857-1911

- Το 1890 το Υπουργείο Παιδείας του Παρισιού ζήτησε από τον Binet και τον Theodore Simon να δημιουργήσουν μια μέθοδο που θα διέκρινε με αξιόπιστο τρόπο τα παιδιά με νοητική καθυστέρηση από τα παιδία με τυπική νοητική ανάπτυξη

- Ανέπτυξαν την πρώτη τους κλίμακα νοημοσύνης Binet-Simon το 1905, και ολοκλήρωσαν δύο αναθεωρήσεις πριν από το θάνατο του (McNamara, 2022)

Alfred Binet 1857-1911

- Η κλίμακα τους μετρούσε την επίδοση σε ποικίλες ψυχολογικές δοκιμασίες και επίπεδα, από τις πιο απλές δεξιότητες της αντίληψης-κίνησης έως τις πιο περίπλοκες εργασίες, που απαιτούν μνήμη και συλλογισμό, συγκρίνοντας τα αποτελέσματα των παιδιών παρόμοιας ηλικίας. Έτσι δημιουργήθηκε ένα εργαλείο μέτρησης της «νοητικής ηλικίας», (Mental Age)

- Παρότι, ο Binet προειδοποίησε ότι η κλίμακα του δεν ήταν ένα απόλυτα αντικειμενικό εργαλείο μέτρησης της νοημοσύνης, το τεστ γνώρισε ευρύτατη αποδοχή στην Ευρώπη και στις Ηνωμένες Πολιτείες (Cicciola et al., 2014)

John Watson (1878-1958)

- Ο John B. Watson αποφοίτησε το 1903 με διδακτορικό στην ψυχολογία και συνέχισε να ερευνά τη σχέση μεταξύ αισθητηριακής αντίληψης και μάθησης στη συμπεριφορά των πτηνών

- Το 1907, σε ηλικία 29 ετών, η φήμη του ως κορυφαίο ερευνητή στη ζωική συμπεριφορά του έδωσε μια θέση στο Πανεπιστήμιο Johns Hopkins ως καθηγητή ψυχολογίας (Moore, 2017)

Γυναίκες πρωτοπόροι

- Η Margaret Floy Washburn ήταν η πρώτη γυναίκα που έλαβε διδακτορικό στην ψυχολογία από το Πανεπιστήμιο του Κορνέλ
Εξελέγη Πρόεδρος του APA το 1920 (McFarren, 2023)

- Η Christine Ladd- Franklin συνέβαλε χρησιμοποιώντας ένα συνδυαστικό πεδίο μαθηματικών, φυσικής και ψυχολογίας για να καταλήξει στην θεωρία της για την έγχρωμη όραση, δεν της επιτράπηκε να λάβει πτυχίο (Kargon, 2014)

- Η Mary Whiton Calkins ήταν φοιτήτρια του William James στο Χάρβαρντ, της οποίας, επίσης, δεν της επιτράπηκε να λάβει πτυχίο (Borden et al., 2023)

Ηνωμένο Βασίλειο

- Ο William Tuke (1732-1819) δημιούργησε το άσυλο York στην Αγγλία, ένα ίδρυμα το οποίο διαπνεόταν από τις αρχές της ανθρωπιστικής προσέγγισης και του σεβασμού για τους ψυχικά ασθενείς που νοσηλεύονταν σε αυτό (Wango, 2017)

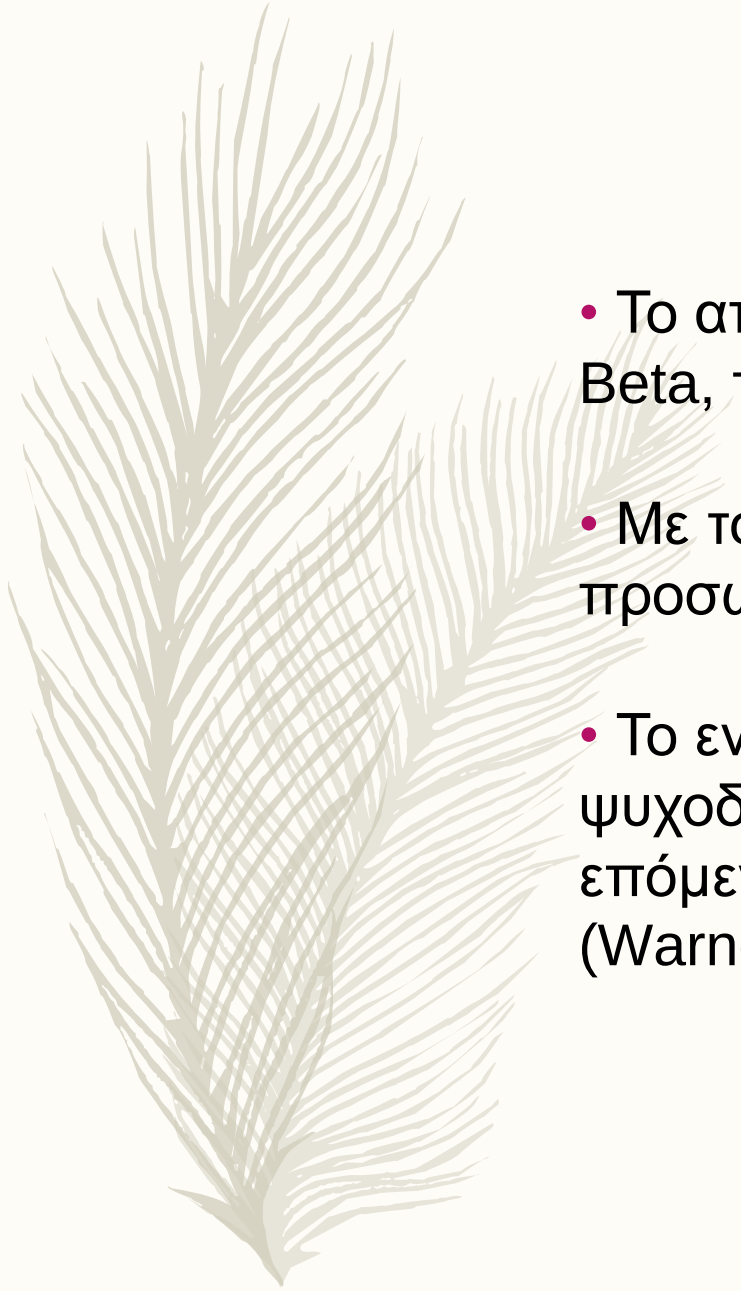
- Το 1882 ο Sir Francis Galton ίδρυσε ένα ανθρωπομετρικό εργαστήριο και διερεύνησε την αμφισβητούμενη ιδέα της κληρονομικής νοημοσύνης (Michell, 2022)

- Το 1885 οργάνωσε στο Λονδίνο το πρώτο κέντρο στον κόσμο για τη διεξαγωγή τεστ νοημοσύνης (Michell, 2022)

Ά ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

- Με την είσοδο των ΗΠΑ στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, το 1917, η ψυχολογία είχε την ευκαιρία να ασχοληθεί με περισσότερες κλινικές δραστηριότητες

- Στην προσπάθεια πρόγνωσης της νοητικής και ψυχολογικής σταθερότητας των κατατασσόμενων, ο Αμερικανικός στρατός στράφηκε στην ψυχολογία και ανέθεσε στον Robert Yerkes, πρόεδρο του APA, να επιβλέψει την δημιουργία κατάλληλων διαγνωστικών μετρήσεων /εργαλείων (Jones & Wessely, 2014)

- Το αποτέλεσμα ήταν η κατασκευή των τεστ Army Alpha και Army Beta, που ήταν από τα πρώτα ομαδικά τεστ νοημοσύνης

- Με το τέλος του πολέμου, χιλιάδες μέλη του στρατιωτικού προσωπικού είχαν ήδη αξιολογηθεί από ψυχολόγους

- Το ενδιαφέρον για την αξιολόγηση της νοημοσύνης και την ψυχοδιαγνωστική αξιολόγηση παρέμεινε αρκετά υψηλό μέχρι τον επόμενο παγκόσμιο πόλεμο
(Warne et al., 2019; Sharma, 2021)

Β' Παγκόσμιος Πόλεμος

- Ο αριθμός των κλινικών ψυχολόγων που ασχολήθηκε, με την έως τότε κυριαρχούμενη από τους γιατρούς, θεραπευτική δραστηριότητα αυξήθηκε κατά το διάστημα ανάμεσα στους δύο παγκόσμιους πολέμους

- Ο ρόλος των ψυχολόγων στη θεραπεία αποτέλεσε φυσική προέκταση της εργασίας τους στο χώρο της αξιολόγησης και της συμβουλευτικής

- Επίσης, ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος έφερε ανανεωμένο ενδιαφέρον για τις δοκιμές ικανότητας. Ο στρατός των ΗΠΑ χρειαζόταν να τοποθετεί με ακρίβεια τους νεοσύλλεκτους σε νέες τεχνολογικά προηγμένες θέσεις εργασίας. Υπήρχε επίσης ανησυχία για το ηθικό και την κούραση στους εργάτες της πολεμικής βιομηχανίας (Riggio, 2015)

Β' Παγκόσμιος Πόλεμος

- Τα συγγράμματα του Freud και του Adler (π.χ., Adler,1930) φάνηκαν ιδιαίτερα χρήσιμα στους κλινικούς ψυχολόγους ιδιαίτερα στους κλινικούς που εργάζονταν με παιδιά

- Η προσέγγισή επικεντρώθηκε στο πώς το κοινωνικό πλαίσιο επηρεάζει την ανάπτυξη της παιδικής ηλικίας. Επίσης, στην αναπτυξιακή ψυχολογία, συμπεριλαμβανομένου του αντίκτυπου των σχέσεων αδελφών στην ανάπτυξη της παιδικής ηλικίας, της σημασίας της αυτοεκτίμησης και της αλτρουιστικής συμπεριφοράς (Arranz-Freijo & Barreto-Zarza, 2022)

Anna Freud 1895-1982

- Οι τεχνικές θεραπείες μέσω του παιχνιδιού (παιγνιοθεραπεία) προέκυψαν από τις
φροϋδικές αρχές, οι οποίες διατυπώθηκαν εκείνη την περίοδο (π.χ. Anna Freud, 1928),
όπως συνέβη και με άλλες θεραπείες (Johnson, 2015)

- Το παιχνίδι είναι ζωτικής σημασίας για την ανάπτυξη του παιδιού. Ένα παιδί θα χρησιμοποιήσει το παιχνίδι για να το βοηθήσει να κατανοήσει τον κόσμο γύρω του,
καθώς και για να επεξεργαστεί διάφορα συναισθήματα και εμπειρίες. Τους βοηθά επίσης να μάθουν πώς λειτουργούν οι σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων.

- Επίσης, τα παιδιά μπορεί να αναπαράγουν πιο δύσκολα συναισθήματα μέσα από το
παιχνίδι π.χ. στο παιχνίδι προσποίησης, αυτοί ή τα παιχνίδια τους μπορεί να

Βιβλιογραφία

 Akpan, B. (2020). Κλασική και λειτουργική ρύθμιση - Ivan Pavlov; Burrhus Skinner. Springer
Texts in Education, 1(1), 71–84. https://doi.org/10.1007/978-3-030-43620-9_6
 Αμήν, D. D. G. (2020). Το τέλος της ψυχικής ασθένειας. Στα Βιβλία Google. Tyndale House
Publishers, Inc.
 Αντωνάκου, E. I., & Τριάρχου, L. C. (2017). Ψυχή, πεταλούδα, μυθολογική νύμφη: ψυχή στη
φιλοσοφία και τη νευροεπιστήμη. Arquivos de Neuro-Psiquiatria, 75(3), 176–179. https://doi.org/10.1590/0004-282x20170012
 Arranz-Freijo, E. B., & Barreto-Zarza, F. (2022). Η συμβολή του Alfred Adler (1870–1937) στην κατανόηση της πρώιμης παιδικής ανάπτυξης. Στο The Influence of Theorists and Pioneers on Early Childhood Education (σσ. 145-156). Routledge.
 Barlow, D. H. (2020). Θεραπεία συμπεριφοράς: Η επόμενη δεκαετία. Στο The Neurotic

 Borden, N., Fien, S., Gayer, N., Martinez, A., Ostrea, E., Still, C., Garcia, B., & Gomez, A.
(2023). Mary Whiton Calkins. Pressbooks.pub.
 Cicciola, E., Foschi, R., & Lombardo, G. P. (2014). Κατασκευάζοντας κλίμακες νοημοσύνης:
Τα τεστ του De Sanctis και του Binet, 1905 και μετά. History of Psychology, 17(3), 223–236.
https://doi.org/10.1037/a0033740
 Cockerham, W. C. (2020). Κοινωνιολογία της ψυχικής διαταραχής. Routledge.
 Danziger, K. (2013). Η ψυχολογία και η ιστορία της. Theory & Psychology, 23(6), 829–839.
https://doi.org/10.1177/0959354313502746
 Demarin, V., & Morović, S. (2014). Νευροπλαστικότητα. Periodicum Biologorum, 116(2), 209–
211. https://hrcak.srce.hr/126369
 Donaldson, E. J. (2020). Θέματα Ψυχικής Υγείας. A Cultural History of Disability in the Long
Nineteenth Century, 5, 149.
 Facco, E., Lucangeli, D., & Tressoldi, P. (2017). On the Science of Consciousness: Epistemological Reflections and Clinical Implications. EXPLORE, 13(3), 163–180.
https://doi.org/10.1016/j.explore.2017.02.007
 Farreras, I. G. (2016). Πρώιμη ιστορία της κλινικής ψυχολογίας (1896-1949).
 Ferngren, G. B. (2014). Ιατρική και Θρησκεία: Ιστορική Εισαγωγή. Στα Βιβλία Google. JHU